

EU-rettsaker som etter en foreløpig oversikt vil kunne behandles i EØS-komiteén 6. juli 2018

I det nedenstående følger oversikt inndelt som følger:

Under pkt I følger rettsaker som krever lov- eller budsjettendring, samt rettsaker som krever forskriftsendring som vurderes å gripe vesentlig inn i norsk handlefrihet.

Under pkt II følger rettsaker som krever forskriftsendring som ikke griper vesentlig inn i norsk handlefrihet, samt rettsaker som ikke har konsekvenser for norsk lovgivning.

- I. Rettsaker som krever lov- eller budsjettendring samt rettsaker som krever forskriftsendring som vurderes å gripe vesentlig inn i norsk handlefrihet

FINANSDEPARTEMENTET

32017R1951 Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/1951 av 25. oktober 2017 om endring av forordning (EU) 99/2013 om det europeiske statistiske programmet 2013-2017 med henblikk på forlengelse til 2020

Sammendrag av innhold

Ifølge EØS-avtalens artikkel 76 skal avtalepartene påse at det utarbeides og spres enhetlig og sammenliknbar statistikk med sikte på å beskrive og overvåke alle relevante økonomiske, sosiale og miljømessige sider ved EØS-området. Avtalepartene skal utvikle og benytte harmoniserte metoder, definisjoner og klassifikasjoner samt felles programmer og framgangsmåter. Det skal også tas hensyn til behovet for konfidensiell behandling av statistiske data. Hovedformålet med felles europeisk statistikk er løpende å kunne underbygge utarbeidelsen, kontrollen og evalueringen av Den europeiske unions politikk med pålitelig, objektiv og sammenliknbar statistikk.

Det europeiske statistikkprogram for 2013–2017 ble vedtatt 15. januar 2013 ved europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 99/ 2013. Stortinget ga på bakgrunn av Prop. 60 S (2013–2014) samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse av forordning (EU) nr. 99/2013 som endret ved forordning (EU) nr. 1383/2013 om det europeiske statistikkprogram for 2013-2017. Ved EØS-komiteens beslutning nr. 134/2013 ble forordningen innlemmet i protokoll 30 til EØS-avtalen om særlige bestemmelser om organiseringen av samarbeidet innen statistikk.

Gjennom forordning (EU) 2017/1951 forlenges programperioden til det europeiske statistikkprogram til 2020.

Bakgrunnen for utvidelsen av programperioden for EUs statistikkprogram fra 2017 til 2020 er et ønske om å harmonisere programperioden med EUs flerårige finansielle rammeverk som varer til 2020.

Forlengelsen innebærer en videreføring av statistikkprogrammet for perioden 2013–2017 til og med 2020. Det innebærer at strategien og målsetningene for europeisk statistikk for årene 2013–2017 forlenges til og med 2020. Videre inneholder programmet en nærmere beskrivelse av de ulike politikkområdene som omfattes, og behovet for statistikk på de enkelte områdene. Programmet

omfatter også en plan for å utarbeide mer effektive statistikkmetoder, styrke kvaliteten på statistikken og styrke den videre utviklingen av det europeiske statistikkssystemet (ESS).

Statistikkprogrammet gjennomføres på basis av årlige arbeidsprogrammer der det foreligger detaljerte målsetninger. Programmet vil bli evaluert etter utløpet av programperioden.

Merknader

Rettslige konsekvenser

Deltakelse i programmet til 2020 vil medføre økonomiske forpliktelser for Norge over flere år. Stortingets samtykke til deltakelse i EØS-komiteens beslutning er derfor nødvendig, jf. Grunnlovens § 26 annet ledd. Stortinget ga sin tilslutning i vedtak av 11. juni 2018.

Økonomiske og administrative konsekvenser

EØS-komiteebeslutningen vil innebære en forpliktelse for EØS/EFTA-statene til å videreføre samfinansieringen av det europeiske statistikkprogram. Som ved tidligere deltakelse i statistikkprogrammet innebærer forpliktelsen at EØS/EFTA-statene skal bidra med 75 prosent av sin forholdsmessige andel av statistikkprogrammets operasjonelle budsjett, basert på Norges BNP relativt til EUs BNP.

Beregnete kostnader for Norges deltakelse i programmet for 2018 er 12,1 millioner kroner. Det forventes en økning i Norges årlige bidrag til det operasjonelle budsjettet på om lag 20 prosent for årene 2019 og 2020. Bakgrunnen for dette er en tilsvarende varslet økning i det europeiske statistikkprogrammets budsjett.

På grunn av usikkerhetsfaktorer knyttet til blant annet valutakurs, BNP-andel og EUs flerårige budsjett, vil Norges endelige bidrag for det enkelte år kunne avvike noe fra dette.

I tillegg vil Norge i henhold til protokoll 30 fortsatt bidra til dekning av de ekstra kostnadene Eurostat har i forbindelse med innsamling og publisering av data og statistikk for EØS/EFTA-statene. Dette bidraget vil i hovedsak dekkes ved å tilby Eurostat fire nasjonale eksperter. Utgiftene forbundet med ekspertordningen er anslått til cirka 4,8 millioner kroner per år, med en mulig økning på grunn av økte lønnskostnader.

Utgiftene til deltakelse i og oppfølging av programmet for perioden 2018-2020 blir dekket over budsjettet til Statistisk sentralbyrå (kap. 1620).

Statistisk sentralbyrå har i henhold til statistikkloven § 3-1 e) hovedansvaret for internasjonalt statistisk samarbeid. Som ved tidligere programmer vil Statistisk sentralbyrå ha overordnet ansvar for å samordne den norske deltakelsen i programmet og i programmets komiteer. Dette vil skje i samråd med de organer som Statistisk sentralbyrå samarbeider med om produksjon av statistikk som blir sendt til Eurostat.

Forslaget antas ikke å ha større administrative konsekvenser utover de tilpasninger som må gjøres i protokoll 30.

Sakkyndige instansers merknader

Forordningen har vært vurdert av Statistisk sentralbyrå som finner den EØS-relevant og akseptabel.

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET

32016R0679 Forordning (EU) 2016/679 om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger samt om oppheving av direktiv 95/46/EF (generell personvernforordning)

Sammendrag av innhold

Europakommisjonen fremsatte i januar 2012 forslag til reform av EUs personvernregler. Kommisjonen foreslo to nye regelverk: en forordning om beskyttelse av personopplysninger generelt og et direktiv for myndighetenes behandling av personopplysninger i politi- og straffesektoren.

Forordningen (GDPR) erstatter gjeldende personverndirektiv 95/46/EF («95-direktivet») som er inntatt i EØS-avtalen og gjennomført i personopplysningsloven. Direktivet erstatter en rammebeslutning fra 2008 og er gjennomført i politiregisterloven. Forordningen er EØS-relevant, men ikke Schengen-relevant. Direktivet er kun Schengen-relevant og omtales ikke videre i dette EØS-notatet.

Forordningen ble formelt vedtatt i EU i 27. april 2016. Forordningen begynte å gjelde i EU 25. mai 2018, som er 2 år og 20 dager etter publikasjon i Official Journal, jf. forordningens artikkel 99 (1).

Forordningens formål er å sørge for en god beskyttelse av personopplysninger samtidig som personopplysninger skal kunne utveksles fritt innenfor EØS-området.

Forordningen opphever og erstatter direktivet om beskyttelse av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger (direktiv 95/46/EF), heretter 95-direktivet. 95-direktivet er gjennomført i norsk rett gjennom lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven).

Forordningsformen innebærer harmonisering av personvernreglene i EU/EØS. Dette innebærer at det i utgangspunktet ikke er adgang til å fravike reglene og heller ikke til å gi supplerende regler. Imidlertid åpner forordningen selv for at det kan eller skal gis nasjonale regler i enkelte tilfeller.

Forordningen viderefører mange av prinsippene og reglene i det gjeldende direktivet, men innfører samtidig en del nye regler som innebærer eller nødvendiggjør endringer i norsk rett. Blant de viktigste nye reglene er:

- Det innføres en rett for den registrerte til på nærmere vilkår å få overført personopplysninger om en selv til alternative tilbydere av en tjeneste (rett til dataportabilitet).
- Konesjons- og meldeplikten bortfaller i all hovedsak og erstattes med regler om risikovurdering og dokumentasjonsplikt.
- Virksomheter får utvidete plikter, herunder til å informere om hvordan virksomheten behandler personopplysninger, til å utrede person-vern-konse-kvenser ved tiltak som utgjør en stor risiko for personvernet og til å varsle om sikkerhets-brudd.
- De nasjonale tilsynsmyndighetene (Datatilsynet i Norge) gis nye verktøy for sanksjonere brudd på regelverket, herunder myndighet til å legge bøter på inntil 20 millioner euro, eller der det gjelder et selskap, inntil 4% av selskapets årlige omsetning på verdensbasis.
- Det innføres en såkalt «one-stop-shop»-ordning som innebærer at virksomheten kun skal behøve å forholde seg til én tilsynsmyndighet innenfor EØS-området. Det er som hovedregel tilsynsmyndigheten i den EØS-staten virksomheten har hovedkontor som skal behandle klager mot virksomheten, selv om klagen er sendt til tilsynsmyndighet i en annen stat. Den kompetente tilsynsmyndigheten har plikt til å samarbeide med andre berørte nasjonale tilsynsmyndigheter.

- Det opprettes en sentral europeisk tilsynsmyndighet, European Data Protection Board (EDPB), som skal bestå av representanter fra nasjonale tilsynsmyndigheter. Tilsynsmyndighetens hovedoppgave vil være å utstede retningslinjer om anvendelsen av personvernforordningen og underliggende regelverk, gi uttalelser til Kommisjonen om forslag til nytt regelverk, samt informere om dommer og uttalelser som angår forordningen. EDPB vil også ha kompetanse til å avgjøre tvister mellom nasjonale tilsynsmyndigheter med bindende virkning og skal gi uttalelser om visse typer nasjonalt regelverk.

Norges deltakelse i forhandlingene i EU om personvernforordningen

Etter EØS-avtalen har Norge ikke anledning til å delta i Rådets behandling av rettsaker. Som følge av mulig Schengen-relevans av deler av forordningen da forslaget ble fremmet, har Norge likevel under hele prosessen i EU fått delta i Rådets forhandlinger på arbeidsgruppenivå, og i en viss utstrekning også på justisrådnivå. Norge har i disse møtene fremmet norske posisjoner til forordningen. Denne prosessen ble avsluttet da trilogforhandlingene ble slutført høsten 2015.

Under forhandlingene i EU har Norges posisjon vært å gå imot forslag som bidrar til å senke den enkeltes personvern i forhold til dagens norske beskyttelsesnivå, og har argumentert for dette med utgangspunkt i personopplysningsloven. Samtidig har det vært viktig for Norge at regelverket ikke skal legge unødvendige byrder på næringslivet, særlig på små og mellomstore bedrifter. Norge har derfor gått inn for en balansert tilnærming, der det avgjørende er å sikre individets rettigheter samtidig som næringslivets behov for et praktisk anvendbart og kostnadseffektivt regelverk ivaretas.

Kommisjonens forslag til forordning ble sendt på alminnelig høring med høringsfrist 15. juni 2012. Justis- og beredskapsdepartementet mottok en rekke høringsuttalelser og har sett hen til disse ved utformingen av de norske posisjonene under forhandlingene i EU. Det har vært opprettet en egen referansegruppe som har jobbet med å utvikle norske posisjoner til regelverket, bestående av berørte departementer og Datatilsynet.

Høringsinstansene støttet gjennomgående opp under målsetningen om et mer harmonisert regelverk i EU/EØS. En rekke høringsinstanser uttrykte også et positivt syn på økte informasjonsrettigheter og de nye rettighetene for de registrerte, samtidig som flere høringsinstanser uttrykte bekymring for at de registrertes rettigheter ville kunne få uønskede konsekvenser på deres områder, særlig retten til bli glemt. Flere instanser hadde også et kritisk syn på rekkevidden av Kommisjonens delegerede myndighet, samt det foreslåtte nivået på sanksjoner for brudd på forordningen.

Tilpasningstekst

Det foreligger en relativt omfattende tilpasningstekst til forordningen. Tilpasningsteksten regulerer for det første EFTA-statenes deltakelse i Personvernrådet (et organ som består av alle EU-staters tilsynsorganer). Det fastslås at EFTA-statenes tilsynsmyndigheter skal delta i personvernrådet på lik linje med EU-statenes tilsynsmyndigheter, dog slik at de ikke har stemmerett og heller ikke kan bli valgt til leder eller nestleder. Personvernrådet kan treffe bindende beslutninger overfor tilsynsmyndighetene i enkelte tilfeller. Dette vil også gjelde overfor EFTA-statenes tilsynsmyndigheter.

Tilpasningsteksten inneholder også regler om midlertidig anvendelse av Kommisjonens beslutninger om at en tredjestat eller internasjonal organisasjon har et tilstrekkelig beskyttelsesnivå og at statene dermed kan overføre personopplysninger til dette landet/internasjonale organisasjonen uten nærmere vurdering av beskyttelsesnivået. Det samme gjelder midlertidig anvendelse av Kommisjonens beslutninger om standard personvernbestemmelser. Disse beslutningene tas inn i

EØS-avtalen. For å sikre at de får anvendelse på samme tid i hele EØS, er det imidlertid fastsatt at hver enkelt EFTA-stat kan informere Kommisjonen og EFTAs overvåkingsorgan om at de ønsker å anvende kommisjonsbeslutningen også før innlemmelse av beslutningen i EØS-avtalen. Dersom det ikke informeres om det motsatte, vil beslutningen komme til anvendelse samtidig som den får anvendelse i EU.

I Prop. 56 LS (2017-2018) s. 200 flg. vurderes tilpasningsteksten opp mot Grunnloven. Det konkluderes med at det foreligger elementer av myndighetsoverføring, men at det ikke er tvilsomt at disse ikke overskrider grensen for å være mer enn «lite inngripende» og dermed ligger godt innenfor rammene av hva Stortinget kan samtykke til etter Grunnloven § 26 andre ledd.

Tilpasningsteksten inneholder også en rekke mer tekniske tilpasninger.

Merknader

Rettslige konsekvenser

Forordningen nødvendiggjør endringer i norsk lov og forskrift, og innlemmelse i EØS-avtalen krever derfor Stortingets samtykke, jf. GrL. § 26 andre ledd. Det ble i Prop. 56 LS (2017-2018) bedt om Stortingets forhåndssamtykke til innlemmelse av forordningen i EØS-avtalen. Stortinget ga sitt samtykke til innlemmelse 22. mai 2018. Det ble i statsråd 15. juni 2018 fattet beslutning om deltakelse i EØS-komiteens beslutning om innlemmelse av forordningen i EØS-avtalen.

Stortinget ga sin tilslutning basert på utkastet til tilpasningstekst vedlagt Prop. 56 LS (2017-2018). Tilpasningsteksten er nå godtatt av EU uten vesentlige endringer. Det er ikke nødvendig med konstitusjonelt forbehold ved innlemmelse av forordningen i EØS-avtalen.

Forordningen gjennomføres i norsk lov gjennom en henvisningsbestemmelse i den nye personopplysningsloven. Enkelte artikler i forordningen henviser til nasjonal rett og/eller gir et nasjonalt handlingsrom som nødvendiggjør utfyllende norske lovbestemmelser. Dessuten åpner forordningen for at enkelte av forordningens bestemmelser kan gjengis i lovgivningen dersom dette er nødvendig for sammenhengen i lovgivningen. Særlovgivning med forskrifter er gjennomgått med sikte på å sikre samsvar med bestemmelsene i forordningen.

Det vises forøvrig til omtalen i Prop. 56 LS (2017-2018).

Økonomiske og administrative konsekvenser

Forordningen vil, som følge av endrede forpliktelser i forhold til gjeldende rett, medføre enkelte økte administrative byrder for norsk næringsliv og for norske offentlige myndigheter som behandler personopplysninger. Samtidig vil forordningen også medføre forenklinger, eksempelvis ved at dagens melde- og konsesjonsplikt i hovedsak ikke videreføres. Videre vil det bli enklere for norske aktører i næringslivet å operere internasjonalt i EU/EØS med ett harmonisert europeisk regelsett å forholde seg til. Aktørene vil også i utgangspunktet bare forholde seg til en tilsynsmyndighet i EU/EØS.

Det vises forøvrig til omtalen i Prop. 56 LS (2017-2018).

Sakkyndige instansers merknader

Forordningen har vært behandlet i spesialutvalget for kommunikasjoner som finner den EØS-relevant og akseptabel med tilpasninger.

KULTURDEPARTEMENTET

32017R1128 Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/1128 av 14. juni 2017 om grensekryssende portabilitet av nettbaserte innholdstjenester i det indre marked

Sammendrag av innhold

Europakommisjonen fremla 9. desember 2015 et forslag til en forordning om sikring av grensekryssende portabilitet av innholdstjenester i det indre marked. Forordningen ble vedtatt 14. juni 2017 og gir felles europeiske regler for å sikre at forbrukere får tilgang til sine innholdstjenester over landegrensene ved midlertidig opphold i andre medlemsstater. Formålet med forordningen er å fjerne hindringer for grensekryssende portabilitet (mobilitet) av nettbaserte innholdstjenester som gir tilgang til sport, film, musikk mv. Dette skal gjøre det mulig for forbrukere å ta med og få tilgang til slike tjenester når de for eksempel i forbindelse med forretningsreise eller ferie oppholder seg midlertidig i et annet EØS-land.

Muligheten forbrukere har til å få tilgang til sine portable innholdstjenester ved midlertidig opphold i en annen EØS-stat er i dag ulik fra tjeneste til tjeneste. Enkelte tjenester gir full tilgang, mens andre tilbyr begrenset eller ingen tilgang. Tilgang ved opphold i utlandet beror i stor grad på avtalen mellom tilbyderer av tjenesten og rettighetshaverne til innholdet. Bakgrunnen for dette er at rettighetene som benyttes i innholdstjenester ofte klareres etter territorier eller bestemte geografiske områder. Dette kan resultere i at enkelte tjenester kun er tilgjengelig i abonnentens bostedsstat. Forordningen søker å endre på dette, slik at forbrukere på reise og lignende skal få tilgang til det samme innholdet og den samme funksjonaliteten som de får i hjemlandet.

Bakgrunnen for forordningen er Kommisjonens strategi for det digitale indre marked (DSM-strategien (KOM(2015) 192) av 6. mai 2015, hvor det ble foreslått en rekke tiltak for å skape et indre marked for digitalt innhold og digitale tjenester. Forordningen om portabilitet var blant de første initiativene i strategien, og det opprinnelige forslaget ble offentliggjort samtidig med Kommisjonens meddelelse "Towards a modern, more European copyright framework" (KOM(2015) 626). I meddelelsen redegjøres det for Kommisjonens planer på opphavsrettsområdet.

Forordningen har 11 artikler.

Artikkel 1 fastsetter forordningens formål og virkeområde. Med forordningen blir det innført felles regler for å sikre at abonnenter av portable nettbaserte innholdstjenester i EU kan få tilgang til og bruke disse tjenestene når abonnentene oppholder seg midlertidig i en annen medlemsstat.

Artikkel 2 inneholder forordningens definisjoner. I artikkelen defineres begrepene "abbonnent", "forbruker", "bostedsstat", "midlertidig opphold i en medlemsstat", "nettbasert innholdstjeneste" og "portabel". Med "midlertidig opphold i en medlemsstat" menes at abonnenten i en begrenset tidsperiode befinner seg i en annen medlemsstat enn sin bostedsstat. Med "nettbasert innholdstjeneste" forstås tjeneste som en tjenestetilbyder lovlig tilbyr abonnenter i deres bostedsstat og som er en audiovisuell medietjeneste etter direktiv 2010/13/EU (AMT-direktivet), eller en tjeneste hvis viktigste funksjon er å gi tilgang til verk, andre arbeider eller sendinger fra kringkastingsselskaper, enten det er lineært eller på-forespørsel.

Artikkel 3 fastsetter en forpliktelse for tilbydere som tilbyr portable nettbaserte innholdstjenester mot betaling. Disse skal gi abonnentene samme tilgang til tjenestene også ved midlertidig opphold utenfor bostedsstaten. Tilbyderen har ikke anledning til pålegge abonnenten ekstra kostnader for denne tilgangen.

Artikkel 4 fastsetter at leveringen av tjenesten og den tilgang og bruk abonnenten har ved midlertidig opphold utenfor bostedsstaten, utelukkende skal anses å finne sted i bostedsstaten. De opphavsrettslige relevante handlinger som finner sted når tjenesten stilles til rådighet for forbrukere for grensekryssende portabilitet etter forordningen, skal altså anses å finne sted i abonnentens bostedsstat.

Artikkel 5 oppstiller ulike krav for at tilbyderen effektivt skal kunne verifisere abonnentenes bostedsstat. Verifiseringsmetodene skal være rimelige, forholdsmessige og effektive, og skal ikke gå lenger enn hva som er nødvendig for å oppnå formålet.

Artikkel 6 omhandler tilbydere som tilbyr gratis innholdstjenester. Disse har mulighet til å velge om de ønsker å omfattes av kravene i forordningen, men må da ha systemer for å kunne verifisere brukerens bostedsstat etter artikkel 5.

Artikkel 7 fastslår at avtalevilkår mellom rettighetshavere og tilbydere av innholdstjenester, samt mellom abonnenter og tilbydere av innholdstjenester og som er i strid med forpliktelsene etter forordningen, ikke kan håndheves. Forordningen får også anvendelse uavhengig av hvilket lovvalg som er avtalt i kontrakten.

Artikkel 8 fastslår at behandlingen av personopplysninger skal utføres i overensstemmelse med direktivene 95/46/EF og 2002/58/EF.

Artikkel 9 fastslår at forordningen også får anvendelse på avtaler som er inngått og rettigheter som er ervervet før forordningens ikrafttredelse.

Artikkel 10 bestemmer at Kommisjonen skal evaluere anvendelsen av forordningen senest 2. april 2021. Deretter skal evalueringen foretas dersom det er nødvendig.

Det fremgår av *artikkel 11* at forordningen fikk anvendelse i EU fra 1. april 2018. EØS-komiteen vil fastsette en frist for å gjennomføre forordningen for EØS/EFTA-statene.

I Official Journal 28. juli 2017 ble det publisert en rettelse til den opprinnelige publiseringen av forordningen 30. juni 2017.

Merknader

Det rettslige grunnlaget for forordningen er artikkel 114 i TFEU.

Rettslige konsekvenser

Forordningen planlegges innlemmet i EØS-avtalen med forbehold om Stortingets samtykke. Norge er forpliktet til å gjennomføre i norsk rett forordninger som innlemmes i EØS-avtalens vedlegg, på samme måte som gjennomføringer av direktiver. En forordning får altså ikke direkte virkning i Norge, men i henhold til EØS-avtalens artikkel 7 skal den "gjøres til del av avtalepartenes interne rettsorden". Forordningen faller inn under "gruppe I" (rettsakter som krever lov- eller budsjettendring, samt rettsakter som krever forskriftsendring som vurderes å gripe inn i norsk handlefrihet).

Dersom forordningen innlemmes i EØS-avtalen vil det være nødvendig med endringer i lov av 15. juni 2018 nr. 40 om opphavsrett til åndsverk mv. (åndsverkloven).

Norsk rett inneholder ingen regler som forplikter tilbydere av innholdstjenester å tilby sine abonnenter adgang til tjenestene når de oppholder seg midlertidig utenfor Norge. Åndsverkloven gjelder som utgangspunkt bare handlinger som foretas på norsk territorium. Loven inneholder ingen

spesielle bestemmelser om at opphavsrettslige relevante handlinger som foretas i utlandet, skal anses foretatt på norsk territorium. Utgangspunktet i åndsverkloven er også at rettighetshavere står fritt til å bestemme hvordan deres verk skal brukes, herunder om de vil overdra sine rettigheter helt eller delvis. Rettighetshavere kan på den måten selv velge å begrense overdragelsen av rettighetene geografisk, for eksempel til bruk i et bestemt land.

Kulturdepartementet vil sende ut et høringsnotat med forslag til hvordan forordningen kan gjennomføres i norsk rett, og vil på bakgrunn av høringen utarbeide en Prop. LS med forslag til lovendringer.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Det antas at forordningen ikke får økonomiske og administrative konsekvenser for offentlige myndigheter. Forordningen inneholder ingen forpliktelser for det offentlige.

Offentlige institusjoner og offentlig eide foretak som selv tilbyr gratis innholdstjenester, f.eks. NRK, kan etter forordningen velge om de skal omfattes av reguleringen. I den grad de velger dette, kan det påløpe kostnader til etablering av innloggingssystemer mv. som verifiserer brukernes bostedsstat.

Forordningen antas heller ikke å få vesentlige økonomiske konsekvenser for private tilbydere av betalte innholdstjenester. Disse må etter forordningen ha systemer for verifisering av abonnentene, men vil i all hovedsak allerede ha innloggingssystemer som oppfyller kravene. Det kan imidlertid påregnes enkelte mindre kostnader ved verifisering av eksisterende abonnenter.

Forordningen antas å ha begrensede konsekvenser for rettighetshavere til innholdet som tilbys i innholdstjenestene. Selv om rettighetshavere ikke vil kunne kreve ekstra betalt for portabiliteten, er det snakk om å gi tilgang til den samme kundemassen som har lovlig tilgang i Norge, og portabiliteten er uansett ikke noe som i dag kan rettighetsklareres separat.

Forbrukere skal ikke betale noe ekstra for tilgang til innholdstjenester også ved midlertidig opphold utenfor Norge, men innen EØS-området.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er vurdert av spesialutvalget for immaterialrett og funnet EØS-relevant og akseptabel.

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

32014L0061 Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2014/61 av 15. mai 2014 om tiltak for å redusere kostnadene ved etablering av høyhastighets elektronisk kommunikasjonsnettverk

Sammendrag av innhold

Europaparlamentet og Rådet vedtok 15. mai 2014 et direktiv med tiltak for å redusere kostnadene ved etablering av høyhastighetsnett for elektronisk kommunikasjon. Høyhastighetsnett for elektronisk kommunikasjon defineres i direktivet til elektronisk kommunikasjonsnett som kan levere tilgang til bredbåndstjenester med hastigheter på minst 30 Mb/s nedstrøms.

Formålet med direktivet er å gjøre etablering av høyhastighetsinfrastruktur for elektronisk kommunikasjon mindre kostnadskreven og mer effektiv. Kostnadsreduksjonen skal blant annet skje gjennom mer koordinert etablering av ny infrastruktur på tvers av sektorer og anvendelse av allerede eksisterende infrastruktur til etablering av høyhastighetsbredbånd.

Direktivet legger opp til at det skal skapes mer åpenhet om og samordning av eksisterende fysisk infrastruktur mellom utbyggere av elektronisk kommunikasjon og på tvers av sektorer. Direktivet retter seg således ikke bare mot tilbydere av elektronisk kommunikasjonsnett, men mot enhver eier av fysisk infrastruktur, som elektrisitet, gass, vann og avløp, oppvarming- og transporttjenester (herunder jernbane- og veinett, havner og flyplasser) som er egnet til framføring av elektronisk kommunikasjon.

Tiltakene omhandler primært følgende fire hovedområder: 1) bedre oversikt over eksisterende fysisk infrastruktur med henblikk på deling og dermed forhindring av unødning duplisering av infrastruktur 2) Bedre koordinering av anleggsarbeider 3) forenkling av komplekse og tidkrevende tillatelsesprosedyrer når det gjelder etablering av infrastruktur 4) nye bygninger og bygninger som gjennomgår omfattende renovering, skal forberedes for høyhastighets bredbånd.

Bakgrunnen for direktivet er betydningen av kostnadene knyttet til etablering av høyhastighetsbredbånd for å nå de ambisiøse bredbåndsmålene i EUs digitale agenda. For å nå disse målene må utbyggingskostnadene ved etablering av infrastruktur for høyhastighetsbredbånd reduseres. Det er særlig ventet at samordning og samarbeid om utbygging mellom ulike typer infrastruktur vil redusere behovet for offentlig støtte og bidra til raskere utbygging i grisgrendte områder.

Nærmere om direktivet

Alle nettilbydere (det vil si tilbydere av fysisk infrastruktur for elektrisitet, gass, vann og avløp, oppvarming- og transporttjenester, herunder jernbane- og veinett, havner og flyplasser) skal ha plikt til å imøtekomme enhver rimelig anmodning fra en tilbyder av elektronisk kommunikasjonsnett om tilgang til deres fysiske infrastruktur på rettfærdige og rimelige vilkår og betingelser, inkludert pris. Anmodningen skal fremsettes skriftlig og skal inneholde en nærmere spesifisering av hvilke elementer av den fysiske infrastrukturen det bes om tilgang til, inkludert en tidsplan. Eventuelle avslag på tilgang skal være basert på objektive, transparente og forholdsmessige kriterier. Kriteriene kan omfatte blant annet teknisk egnethet, tilgjengelig plass, sikkerhet og integritet i eksisterende nett og tilgang til alternative tilgangsformer. Begrunnelse for avslaget skal foreligge innen to måneder etter at skriftlig anmodning om tilgang er fremsatt.

Dersom tilgang blir nektet eller avtale på bestemte vilkår og betingelser, herunder pris, ikke er inngått innen to måneder etter at anmodningen er mottatt, skal begge parter ha rett til å henvise spørsmålet til det nasjonale tvisteløsningsorganet. Det nasjonale tvisteløsningsorganet skal så raskt som mulig og senest innen fire måneder treffe en bindende avgjørelse som løser tvisten, og herunder fastsette rettfærdige og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris når det er relevant.

Medlemsstatene kan også legge til rette for at tilbydere av offentlige elektronisk kommunikasjonsnettverk har rett til å tilby tilgang til egen fysisk infrastruktur for etablering av andre nettverk enn elektronisk kommunikasjonsnettverk (resiprositet).

Tilbyder av elektronisk kommunikasjonsnett skal ha rett til, etter anmodning, et minimumssett av informasjon (område og rute, type og nåværende anvendelse og kontaktpunkt) om alle nettilbyderes fysiske infrastruktur. Tilbyder skal presisere hvilket område det planlegges etablert høyhastighetsnett i. Medlemsstatene kan kreve at offentlige organer som i kraft av sine oppgaver besitter, på elektronisk format, deler av minimumssettet av informasjon om en nettilbyderes fysiske infrastruktur, stiller dette til rådighet på elektronisk format via den sentrale informasjonstjenesten innen 1. januar 2017. Informasjonen som gjøres tilgjengelig via den sentrale informasjonstjenesten, skal gjøres tilgjengelig omgående på elektronisk format på forholdsmessige, ikke-diskriminerende og

transparente vilkår. Dersom informasjonen ikke er tilgjengelig via en sentral informasjonstjeneste, skal tilbyder på skriftlig anmodning få opplysninger direkte fra infrastruktureier. Tilgang til opplysningene skal gis innen to måneder etter at skriftlig anmodning er mottatt og på forholdsmessige, ikke-diskriminerende og transparente vilkår.

Dersom det oppstår konflikt i forbindelse med anmodning om tilgang til informasjon om fysisk infrastruktur, skal begge parter ha rett til å henvise spørsmålet til det nasjonale tvisteløsningsorganet. Det nasjonale tvisteløsningsorganet skal så raskt som mulig og senest innen to måneder treffe en bindende avgjørelse som løser tvisten.

Medlemsstatene kan gjøre unntak fra plikten til å utgi informasjon om eksisterende infrastruktur dersom den aktuelle infrastrukturen ikke anses teknisk egnet for etablering av høyhastighets bredbånd, eller dersom det er snakk om kritisk nasjonal infrastruktur.

Det legges ikke opp til å pålegge nye kartleggingsoppgaver på medlemsstatene. Direktivet legger til grunn at et minimumssett av informasjon, som allerede er innhentet av offentlige myndigheter og som er tilgjengelig på elektronisk form i medhold av nasjonale initiativ eller som følge av EU/EØS-retten, skal gjøres tilgjengelig gjennom en sentral informasjonstjeneste.

Av direktivet fremgår det at tilbyder av elektronisk kommunikasjonsnett, skal ha rett til å forhandle avtaler med andre nettilbydere om koordinering av anleggsarbeid. Plikten til å forhandle gjelder virksomheter som utfører helt eller delvis offentlig finansierte anleggsarbeider. Direktivet angir nærmere betingelser for å imøtekomme en slik anmodning. Dersom avtale om koordinering av anleggsarbeid ikke oppnås innen én måned etter at formell anmodning om å koordinere anleggsarbeid er mottatt, skal hver part ha rett til å henvise spørsmålet til nasjonalt tvisteløsningsorgan. Det nasjonale tvisteløsningsorganet skal så raskt som mulig og senest innen to måneder treffe en avgjørelse som løser tvisten, og herunder fastsette rettferdige og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris når det er relevant. Medlemsstatene kan under gitte betingelser gjøre unntak fra bestemmelsene om koordinering av anleggsarbeid.

For å legge til rette for koordinering av anleggsarbeid, har enhver infrastruktureier plikt til å gjøre tilgjengelig, på skriftlig anmodning fra en tilbyder av elektronisk kommunikasjonsnett et nærmere angitt minimumssett av informasjon vedrørende pågående anleggsarbeid eller planlagt anleggsarbeid på egen fysisk infrastruktur. Dette omfatter anleggsarbeid hvor tillatelse allerede er gitt, hvor søknad er under behandling eller det vurderes søkt tillatelse til de neste seks månedene. Anmodningen skal fremsettes skriftlig og det skal spesifiseres hvilket område det vurderes etablert elementer av høyhastighetsnett. Nettilbyder skal innen to uker fra mottatt anmodning gi tilgang til informasjonen på forholdsmessige, ikke-diskriminerende og transparente vilkår. Nettilbyderen skal gjøre tilgjengelig minimumssettet av informasjon via den sentrale informasjonstjenesten.

Dersom det oppstår konflikt i forbindelse med anmodning om tilgang til informasjon om pågående eller planlagt anleggsarbeid, skal begge parter ha rett til å henvise spørsmålet til det nasjonale tvisteløsningsorganet. Det nasjonale tvisteløsningsorganet skal så raskt som mulig og senest innen to måneder treffe en bindende avgjørelse som løser tvisten.

Det legges til rette for å forenkle komplekse og tidkrevende tillatelsesprosedyrer i forbindelse med etablering av infrastruktur for høyhastighetsbredbånd. Nødvendig informasjon om vilkår og prosedyrer for å oppnå tillatelser til anleggsarbeid i forbindelse med etablering av nevnte infrastruktur, skal på forespørsel kunne oppnås elektronisk via den sentrale informasjonstjenesten. Medlemsstatene kan bestemme at søknader skal kunne sendes via et den sentrale informasjonstjenesten. Det skal legges til rette for at tillatelse eller avslag skal gis innen fire

måneder. Eventuelle avslag skal begrunnes ut fra objektive, transparente, ikke-diskriminerende og forholdsmessige kriterier. Medlemsstatene kan avgjøre at virksomheter som tilbyr elektronisk kommunikasjonsnett og som har lidt skade grunnet manglende overholdelse av fristen, skal kunne kreve erstatning for lidt tap, i overensstemmelse med nasjonal lovgivning.

Direktivet legger videre opp til at det skal legges til rette for høyhastighetsbredbånd i alle nybygg og bygninger hos sluttbruker, som gjennomgår omfattende renovering hvor det er søkt om byggetillatelse etter 31. desember 2016. Videre skal alle flerfamilieboliger hvor det er søkt om byggetillatelse etter 31. desember 2016 være utstyrt med ett tilkoblingspunkt. Plikten gjelder for både nybygg og bygg som gjennomgår omfattende renovering. Medlemslandene gis anledning til å gjøre unntak fra denne plikten for enkelte kategorier av bygninger dersom kostnadene er uforholdsmessig store.

Enhver tilbyder av elektronisk kommunikasjonsnett skal ha rett til å etablere nett for egen regning frem til tilkoblingspunktet. Hvis duplisering er teknisk umulig eller økonomisk ineffektivt, skal tilbyder av offentlig kommunikasjonsnett gis rett til tilgang til bygningsintern eksisterende for etablering av infrastruktur for høyhastighetsbredbånd.

Enhver tilgangsnekt, tvist om vilkår for tilgang til eller transparens om eksisterende fysisk infrastruktur, samt uenighet om koordinering av anleggsarbeid eller transparens når det gjelder planlagt anleggsarbeid, skal som utgangspunkt behandles av et eller flere nasjonal tvisteløsningsorgan utpekt av medlemsstaten. De(t) nasjonale tvisteløsningsorganene (et) skal være rettslig adskilt fra, og funksjonelt uavhengig av, enhver nettverksoperatør. Medlemsstatene kan tillate de(t) nasjonale tvisteløsningsorganene (et) å kreve gebyr for å utføre de oppgavene de(t) er pålagt.

Medlemsstatene skal utpeke ett eller flere organer på nasjonalt, regionalt eller lokalt nivå til å utføre oppgaven som sentral informasjonstjeneste. Det kan tillates at det kreves gebyr for bruk av det sentrale informasjonstjenesten.

Merknader

Det rettslige grunnlaget for direktivet er artikkel 114 i "Treaty of the Functioning of the European Union" (TEUF) (Den europeiske unions funksjonsområde).

Rettslige konsekvenser

Direktivet faller inn under rettsakter i "gruppe I" (rettsakter som krever lov- eller budsjettendring, samt rettsakter som krever forskriftsendring som vurderes å gripe vesentlig inn i norsk handlefrihet). Samferdselsdepartementet er i ferd med å utarbeide forslag til ny lov om utbygging av høyhastighetsnett for elektronisk kommunikasjon og en mindre endring i lov om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) som gjennomfører direktivet. Det tas forbehold om Stortingets samtykke ved innlemmes i EØS-avtalen.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Arbeidet med sikte på å gjennomføre direktivet i norsk rett vil i seg selv ikke ha økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning. En eventuell innføring av direktivet i Norge vil ha økonomiske og administrative konsekvenser både for offentlig forvaltning og for private og offentlige nettverksoperatører. Det påhviler flere oppgaver på et eller flere nasjonal tvisteløsningsorgan samt på en eller flere sentrale informasjonstjeneste. Etablering av et eller flere slike nasjonale

tvisteløsningsorgan og en eller flere sentrale informasjonstjenester, vil innebære kostnader i forbindelse med opprettelsen og med selve driften.

Det foreslås i lovforslaget å legge ansvaret for tvisteløsningsorganen på Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom), mens det ennå ikke er tatt stilling til hvor den sentrale informasjonstjenesten skal legges, om oppgaven bør legges til allerede eksisterende organ eller om det bør opprettes nye organ. På den annen side vil direktivet kunne bidra til å redusere kostnadene forbundet med bredbåndsutbygging og bidra til et bedre og raskere utbygd bredbåndstilbud. Eksempelvis vil store kostnadsbesparelser kunne oppnås gjennom redusert omfang av graving i offentlig vei, på grunn av bedre koordinering av anleggsarbeider og mer gjenbruk av eksisterende infrastrukturer. Direktivet forventes samlet sett å bidra til en raskere og rimeligere etablering av infrastruktur for høyhastighets bredbånd.

Arbeidet med direktivet ville måtte ses i sammenheng med arbeid i regi av Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Statens kartverk for å bedre og standardisere kartleggingen og registreringen av ledninger og annen infrastruktur i grunnen, samt arbeidet til den interdepartementale arbeidsgruppen som ser på hvordan det er mulig å bedre samordningen mellom myndigheter, netteiere og andre aktører ved legging av ledninger og andre anlegg i grunnen.

Sakkyndige instansers merknader

Det ble første gang orientert om rettsakten i spesialutvalget for kommunikasjoner der Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Nasjonal kommunikasjonsmyndighet er representert, 8. oktober 2013. Rettsakten ble behandlet i SU kommunikasjoner på møtet 12. oktober 2015 som fant rettsakten relevant og akseptable for innlemming i EØS-avtalen uten behov for tilpasningstekst.

- II. Rettsakter som krever forskriftsendring som ikke griper vesentlig inn i norsk handlefrihet, samt rettsakter som ikke har konsekvenser for norsk lovgivning

ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTET

32017L0164 Kommisjonens direktiv (EU) 2017/164 av 31. januar 2017 om den fjerde liste over veiledende grenseverdier for yrkesmessig eksponering for gjennomføring av Rådets direktiv 98/24/EF og om endring av Kommisjonens direktiv 91/322/EØF, 2000/39EF og 2009/161/EU - [EØS-notat om rettsakten](#)

BARNE- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENTET

32017D1525 Kommisjonens vedtak (EU) 2017/1525 av 4. september 2017 som endrer vedtak 2014/256/EU om å forlenge gyldigheten til miljøkriteriene for tildeling av EU-miljømerket til bearbejdede papirprodukter - [EØS-notat om rettsakten](#)

32017D2076 Kommissjonens vedtak (EU) 2017/2076 av 7. november 2017 om endring av vedtak 2009/607/EF om gyldighetsperioden av kriteriene for tildeling av EU-miljømerket til harde gulv- og veggbelegg – [EØS-notat om rettsakten](#)

32018D0666 Kommissjonens vedtak (EU) 2018/666 av 27. april 2018 som endrer vedtak 2014/312/EU om gyldighetsperioden for tildeling av EU-miljømerket til utendørs og innendørs maling og lakk - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018D0680 Kommissjonens vedtak (EU) 2018/680 av 2. mai 2018 om fastsettelse av kriteriene for tildeling av EU-miljømerket for innendørs renholdstjenester - [EØS-notat om rettsakten](#)

FINANSDEPARTEMENTET

32016R1675 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2016/1675 av 14. juli 2016 om utfyllende bestemmelser til europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2015/849 gjennom identifisering av høyrisikotredjeland med strategiske mangler - [EØS-notat om rettsakten](#)

32016R1851 Kommisjonsforordning (EF) nr. 2016/1851 av 14. juni 2016 om vedtagelse av programmet med tilleggsundersøkelser for årene 2019, 2020 og 2021 for arbeidskraftundersøkelsen forutsatt i rådsforordning (EF) nr. 577/98 - [EØS-notat om rettsakten](#)

32017R1515 Kommisjonsforordning (EU) nr. 2017/1515 av 31. august 2017 om gjennomføring av europaparlamentets- og rådsforordning (EU) nr. 808/2004 om fellesskapsstatistikk over informasjonssamfunnet – [EØS-notat om rettsakten](#)

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET/LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET/NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

32018D0313 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2018/313 av 28. februar 2018 om endring av vedtak 2009/821/EF når det gjelder lister over veterinære grensekontrollstasjoner og veterinære enheter i TRACES - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0062 Kommisjonsforordning (EU) 2018/62 av 17. januar 2018 erstatter vedlegg I til forordning (EF) nr. 396/2005 av Europaparlamentet og Rådet - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0070 Kommisjonsforordning (EU) 2018/70 av 16. januar 2018 som endrer vedlegg II, III og IV til forordning (EF) nr. 396/2005 av Europaparlamentet og Rådet vedrørende grenseverdier for ametoktradin, klorpyrifos-metyl, cyprokonazol, difenokonazol, fluazinam, flutriafol, proheksadion og natriumklorid i eller på visse produkter - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0073 Kommisjonsforordning (EU) 2018/73 av 16. januar 2018 som endrer vedlegg II og III til forordning (EF) nr. 396/2005 av Europaparlamentet og Rådet vedrørende grenseverdier for kvikksølvforbindelser i eller på visse produkter - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0078 Kommisjonsforordning (EU) 2018/78 av 16. januar 2018 som endrer vedlegg II og III til forordning (EF) nr. 396/2005 av Europaparlamentet og Rådet vedrørende grenseverdier for 2-fenylfenol, bensulfuron-metyl, dimetaklor og lufenuron i eller på visse produkter - [EØS-notat om rettsakten](#)

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

32017R2468 Gjennomføringsforordning (EU) nr. 2017/2468 om administrative og vitenskapelige krav som gjelder tradisjonelle næringsmidler fra tredjeland i henhold til forordning (EU) 2015/2283 om ny mat - [EØS-notat om rettsakten](#)

32017R2469 Gjennomføringsforordning (EU) nr. 2017/2469 om administrative og vitenskapelige krav til søknader etter artikkel 10 i forordning (EU) 2015/2283 om ny mat - [EØS-notat om rettsakten](#)

32017R2470 Gjennomføringsforordning (EU) 2017/2470 om fastsettelse av Unionslisten over ny mat i samsvar med forordning (EU) 2015/2283 om ny mat - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0213 Kommisjonsforordning (EU) 2018/213 av 12. februar 2018 på bruken av bisfenol A i lakker og belegg ment å komme i kontakt med mat og endring av forordning (EU) Nr. 10/2011 med hensyn på bruken av dette stoffet i matkontaktmaterialer av plast - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0290 Kommisjonsforordning (EU) 2018/290 av 26. februar 2018 som endrer forordning (EU) 1881/2006 når det gjelder grenseverdier for glysidylfettysyreester i vegetabiliske oljer og fett, morsmelkerstatninger og tilskuddsblandinger og næringsmidler til særlige medisinske formål beregnet på spedbarn og småbarn - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0460 Kommisjonens gjennomføringsforordning 2018/460 av 20 mars 2018 som godkjenner omsetning av florotanniner fra Ecklonia cava som ny mat-ingrediens etter forordning (EU) nr. 2015/2283 og som endrer forordning (EU) nr. 2017/2470 - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0461 Kommisjonens gjennomføringsforordning 2018/461 av 20. mars 2018 som godkjenner utvidet bruk av taxifolin-rikt ekstrakt som ny mat etter forordning (EU) nr. 2015/2283 og som endrer forordning (EU) nr. 2017/2470 - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0462 Kommisjonens gjennomføringsforordning 2017/2470 av 20. mars som godkjenner utvidet bruk av L-ergothionein som ny mat etter forordning (EU) nr. 2015/2283 og som endrer forordning (EU) nr. 2017/2470 - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0469 Forordning som godkjenner et ekstrakt av røttene til tre urter (Cynanchum wilfordii Hemsley, Phlomis umbrosa Turcz. og Angelica gigas Nakai) som ny mat etter forordning (EU) 2015/2283 og som endrer forordning (EU) 2017/2470 - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0471 Kommisjonsforordning (EU) nr. 2018/471 av 21. mars 2018 som inflasjonsjusterer avgiftene til Det europeiske legemiddelbyrået med effekt fra 1. april 2018 - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0561 Kommisjonene delegerte forordning (EU) 2018/561 av 29. januar 2018 om endring av delegert forordning (EU) 2016/127 hva angår kravene til proteininnholdet i tilskuddsblandinger - [EØS-notat om rettsakten](#)

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET/NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

32018R0222 Kommisjonsforordning (EU) 2018/222 av 15 februar om endring av Vedlegg VII til Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 882/2004 som omhandler EU-referanselaboratorium for viral og bakteriologisk kontaminering av muslinger - [EØS-notat om rettsakten](#)

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET/KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET/ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTET

32018R0588 Kommisjonsforordning (EU) 2018/588 av 18. april 2018 om endring i vedlegg XVII i forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensninger av kjemikalier (REACH) for så vidt angår 1-metyl-2-pyrrolidone - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0589 Kommisjonsforordning (EU) 2018/589 av 18. april 2018 om endring i vedlegg XVII i forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensninger av kjemikalier (REACH) for så vidt angår metanol - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0675 Kommisjonsforordning (EU) 2018/675 fastsatt 2. mai 2018 om endring av tilleggene til vedlegg XVII til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensninger av kjemikalier (REACH) så vidt angår CMR-stoffer - [EØS-notat om rettsakten](#)

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET

32015D1814 Europaparlaments- og rådsbeslutning (EU) 2015/1814 av 6 oktober 2015 om etablering og drift av en reserve for markedsstabilitet i EUs kvotehandelssystem, og endring av direktiv 2003/87/EF - [EØS-notat om rettsakten](#)

32017D2356 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2017/2356 av 15. desember 2017 om godkjenning av Australias rapport som inneholder standardverdier for klimagassutslipp fra landbruksprodukter etter europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/28/EC - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018D0229 Kommisjonsbeslutning (EU) 2018/229 av 12. februar 2018 som, i henhold til Europaparlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF, etablerer verdiene for medlemslandenes klassifiseringssystemer som et resultat av interkalibreringen og som opphever beslutning 2013/480/EU - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0336 Kommisjonsforordning (EU) 2018/336 av 8. mars 2018 om endringer i forordning (EF) nr. 748/2009 om listen av luftfartsoperatører som utførte en luftfartsaktivitet iht Vedlegg I av direktiv 2003/87/EF - [EØS-notat om rettsakten](#)

KULTURDEPARTEMENTET

32017D0864 Europaparlaments- og Rådsbeslutning (EU) 2017/864 av 17. mai 2017 om et europeisk år for kulturarv (2018) - [EØS-notat om rettsakten](#)

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

32006R1443 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1443/2006 av 29. september 2006 om permanent godkjenning av visse tilsetningsstoffer til fôr og midlertidig godkjenning i 10 år av et koksidiostatika - [EØS-notat om rettsakten](#)

32017R0894 Kommisjonens forordning (EU) 2017/894 av 24 mai 2017 som endrer vedlegg III og VII til forordning (EF) nr. 999/2001 av det Europeiske Parlamentet og Råd som angår genotyping av sau - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018D0136 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2018/136 av 25. januar 2018 om utpeking av EU-referanselaboratorium for munn- og klauvsyke og om endring av vedlegg II til Rådets direktiv 92/119/EØF som angår EU-referanselaboratorium for smittsomt blæreutslett hos svin - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018D0187 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2017/187 av 6 februar 2018 som endrer Vedlegg II til Beslutning 2008/185/EF når det gjelder godkjenning av bekjempelsesprogram for Aujeszky's disease for regionen Emilia-Romagna i Italia - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018D0193 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2018/193 av 7. februar 2018 om godkjenning av laboratorier i Brasil og Russland til å foreta serologiske tester for å måle effektiviteten av rabiesvaksiner til hunder, katter og ildere - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0084 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2018/84 av 19. januar 2018 om endring av gjennomføringsforordning (EU) nr. 540/2011 vedrørende forlengelse av godkjenningsperiodene for de aktive stoffene klorpyrifos, klorpyrifos-metyl, clothianidin, kobberforbindelser, dimoxystrobin, mancozeb, mecoprop-p, metiram, oxamyl, pethoxamid, propiconazol, propineb, propyzamid, pyraclostrobin og zoxamid - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0112 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2018/112 av 24. januar 2018 om fornyet godkjenning av det aktive lavrisikostoffet laminarin i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1107/2009 om markedsføring av plantevernmidler og om endring av vedlegget til Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) nr. 540/2011 - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0113 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2018/113 av 24. januar 2018 om fornyet godkjenning av det aktive stoffet acetamiprid i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1107/2009 om markedsføring av plantevernmidler og om endring av vedlegget til Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) nr. 540/2011 - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0130 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2018/130 av 25. januar 2018 om godkjenningen av et preparat av endo-1,4-beta-xylanase (EC 3.2.1.8) produsert av Trichoderma reesei (BCCM/MUCL 49755) som et fôrtilsetningsstoff til slaktegriser (Innehaver av godkjenningen Berg and Schmidt GmbH Co. KG) - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0155 Kommisjonens gjennomføringsforordning om endring av gjennomføringsforordning (EU) nr. 686/2012 som i forbindelse med forlengelsesprosedyren tildeler medlemsstatene ansvar for evalueringen av aktive stoffer - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0183 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2018/183 av 7. februar 2018 om avslag på godkjenningen av formaldehyd som et fôrtilsetningsstoff tilhørende de funksjonelle gruppene konserveringsmidler og hygieneforsterkere - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0184 Kommisjonens gjennomføringsforordning om endring av gjennomføringsforordning (EU) nr. 540/2011 vedrørende forlengelse av godkjenningsperiodene for de aktive stoffene FEN 560 (også kalt bukkehornkløver eller bukkehornkløverfrøpulver) og sulfonylfluorid - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0185 Kommisjonens gjennomføringsforordning om endring av gjennomføringsforordning (EU) nr. 540/2011 når det gjelder betingelser for godkjenning av det aktive stoffet penflufen - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0221 Kommisjonens forordning (EU) 2018/221 av 15. februar 2018 om endring av Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 882/2004 som angår EU-referanselaboratoriet for transmissible spongiforme encephalopathier (TSE) - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0328 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2018/328 av 5. mars 2018 om godkjenning av ny bruk av preparatet av Bacillus subtilis DSM 29784 som tilsetningsstoff til slaktekylling og livkylling (innehaver av godkjenningen ADISSEO France SAS) - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0338 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2018/338 av 7. mars 2018 om godkjenningen av et preparat av 6-fytase produsert av Aspergillus niger (DSM 25770) som et fôrtilsetningsstoff til slaktekylling, livkylling, slaktegriser, purker, mindre grisearter til slakt eller avl, slaktekalkun, avlskalkun, alle fuglearter for oppfeting, oppdrett eller egglegging, og avvendte smågriser (innehaver av godkjenningen BASF SE) - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0347 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2018/347 av 5. mars 2018 om godkjenningen av et preparat av Saccharomyces cerevisiae CNCM I-1079 som fôrtilsetningsstoff til smågris og avlspurker og om endring av forordning (EF) nr. 1847/2003 og (EF) nr. 2036/2005 (innehaver av godkjenningen Danstar Ferment AG representert av Lallemand SAS) - [EØS-notat om rettsakten](#)

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET/NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

32017R2279 Kommisjonsforordning (EU) 2017/2279 av 11. desember 2017 om endring av vedlegg II, IV, VI, VII og VIII til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 767/2009 om merking og omsetning av fôrvarer - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0129 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2018/129 av 25. januar 2018 om godkjenningen av L-arginin produsert av Corynebacterium glutamicum KCCM 80099 som et fôrtilsetningsstoff til alle dyrearter - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0346 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2018/346 av 5. mars 2018 om godkjenningen av et preparat av Lactobacillus buchneri (NRRL B-50733) som fôrtilsetningsstoff til alle dyrearter - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0353 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2018/353 av 9. mars 2018 om korrigering av Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2017/1145 om tilbaketrekkingen fra markedet av visse fôrtilsetningsstoffer godkjent i henhold til rådsdirektiv 70/524/EØF og 82/471/EØF og oppheving av de foreldede bestemmelsene som godkjente disse fôrtilsetningsstoffene - [EØS-notat om rettsakten](#)

NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

Budsjettlinje 02 03 01 & 02 03 04 (2018). Protokoll 31 – Indre marked
Se omtale i Prop. 1 S (2017 – 2018), del II, Kap. 924, post 70

Budsjettlinje 33 02 03 01 (2018). Protokoll 31 – Selskapsrett - [EØS-notat om budsjettlinjen](#)

32018R0327 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2018/327 av 5. mars 2018 om godkjenningen av et preparat av endo-1,4-b-xylanase (EC 3.2.1.8) produsert av Trichoderma citrinoviride Bisset (IMI SD135) som førtilsetningsstoff til karpe (innehaver av godkjenningen Huvepharma NV) - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0414 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2018/414 av 9. januar 2018 om utfyllende bestemmelser til europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/90/EU for så vidt angår identifikasjon av visse typer skipsutstyr som kan utstyres med elektronisk merking - [EØS-notat om rettsakten](#)

32016L1629 Europaparlament- og rådsdirektiv om fastsettelse av tekniske krav til fartøy på indre vannveier og opphevelse av Europaparlament- og rådsdirektiv 2006/87/EC - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018D0501 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2018/501 av 22. mars 2018 om godkjenning av Sultanatet Oman med hensyn til opplæring og sertifisering av sjøfolk i henhold til direktiv 2008/106/EF - [EØS-notat om rettsakten](#)

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET

32013R0813 Kommissjonsforordning (EU) nr. 813/2013 av 2. august 2013 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/125/EF om krav til miljøvennlig utforming av anlegg til romoppvarming og anlegg til rom- og tappevannsoppvarming - [EØS-notat om rettsakten](#)

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

32017D0899 Europaparlaments- og råds beslutning (EU) 2017/899 av 17. mai 2017 om anvendelsen av frekvensbåndet 470-790 MHz i EU - [EØS-notat om rettsakten](#)

32017D2077 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2017/2077 av 10. november 2017 om endring av vedtak 2005/50/EF om harmonisering av radiospektret i 24 GHz-frekvensbåndet for tidsbegrenset bruk av kortdistanseradarutstyr for kjøretøyer i Fellesskapet - [EØS-notat om rettsakten](#)

32017R1354 Gjennomføringsforordning (EU) 2017/1354 av 20. juli 2017 om presentasjon av informasjon i henhold til artikkel 10(10) i direktiv 2014/53/EU - [EØS-notat om rettsakten](#)

32017R2311 Kommissjonens gjennomføringsforordning om fastsettelse av det vektete gjennomsnittet av de maksimale mobiltermineringsprisene i EU og som opphever gjennomføringsforordning (EU) 2016/2292 - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0055 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2018/55 av 9. januar 2018 som endrer forordning (EU) 2015/1998 med hensyn til å tilføye Republikken Singapore til tredjeland som anses for å anvende sikkerhetsstandarder som tilsvarer de felles grunnleggende bestemmelser om sikkerhet i sivil luftfart - [EØS-notat om rettsakten](#)

32018R0295 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2018/295 av 15. desember 2017 om endring av delegert kommisjonsforordning (EU) nr. 44/2014 for så vidt angår kjøretøyskonstruksjon og generelle krav og delegert forordning (EU) nr. 134/2014 for så vidt angår krav til miljøprestasjoner og fremdriftsyttelse for godkjenning av to-, tre- og firehjulede kjøretøy - [EØS-notat om rettsakten](#)

UTENRIKSDEPARTEMENTET

32017L2054 Direktiv 2017/2054 (EU) av 8. november 2017 om endring av direktiv 2009/43 mht. listen over forsvarsrelaterte produkter - [EØS-notat om rettsakten](#)